

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Gedimino pr. 39, LT-01104 Vilnius

El. p.: kanc@eimin.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

El. p.: LRVkanceliarija@lr.lt

Siunčiama elektroniniu paštu

2020 m. rugsėjo 21 d.

DĖL DALINIO NUOMOS MOKESČIO KOMPENSAVIMO LABIAUSIAI NUO COVID-19 NUKENTĖJUSIOMS ĮMONĖMS

Gerbiamieji,

2020 m. rugsėjo 17 d. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – **Ekonomikos ir inovacijų ministerija**) pateikė derinimui Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. 4-275 „Dėl Priemonės „Dalinis nuomos mokesčio kompensavimas labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusioms įmonėms“ (toliau – **Priemonė**) valstybės pagalbos schemos ir sąlygos aprašo (toliau – **Aprašas**) patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – **Projektas**).

Susipažinusi su Projektu, bei įvertinusi su Projektu susijusias savo narių pastabas, asociacija „Investors' forum“, juridinio asmens kodas 224996640, buveinės adresas Jogailos g. 9, Vilnius (toliau – **Investuotojų forumas**), šiuo raštu teikia pastabas ir pasiūlymus, susijusius su Projekto tobulinimu.

Pirmiausia, Investuotojų forumas sveikintinai laiko Projekte numatomus Aprašo pakeitimus, susijusius su Priemonės taikymo srities išplėtimu pareiškėjų ir jų vykdomos veiklos atžvilgiu. Nėra jokių abejonų, kad yra tikslinga ir pagrįsta nustatyti, kad Priemone pasinaudoti turi teisę visi verslininkai ir (ar) įmonės, kurių

veikla (ar viena iš vykdomų veiklų) karantino laikotarpiu buvo uždrausta ar ribojama, nepriklausomai nuo to, ar tai pagrindinė, ar ne pagrindinė pareiškėjo veikla.

Kita vertus, Investuotojų forumas nori atkreipti dėmesį, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija neatsižvelgė į verslo subjektų ne kartą keltą problemą, susijusią su galimybe Priemone pasinaudoti verslininkams ir (ar) įmonėms, sudariusiems nuomos sutartis, kuriose numatytas ne fiksuotas, o kintantis nuomos mokestis, kaip tai dėstoma šiame rašte žemiau.

Kaip žinia, šiuo metu galiojančiame Apraše nurodoma, jog kompensuojama iki 50 proc. nuomos kainos, jei nuomininkui nuomotojas suteikia ne mažesnę kaip 30 proc. nuomos mokesčio nuolaidą. Pagal bendrąją taisyklę, kompensavimo laikotarpiu pareiškėjo ir nuomotojo sutartas nuomos mokestis lyginamas su 2020 m. vasario mėnesį galiojusio nuomos mokesčio dydžiu (Aprašo 13 punktą). Apraše nėra išskiriama jokių specialiųjų ar individualių atvejų iš bendrosios taisyklės.

Investuotojų forumo vertinimu, Aprašo 13 punkte įtvirtinta tvarka yra diskriminuojanti lygias pareiškėjų galimybes siekiant įgyventi Apraše nurodytą tikslą, t. y. gauti negrąžinamosios formos subsidiją už laikotarpį, kurio metu pareiškėjo veikla buvo uždrausta arba ribojama. Norime pažymėti, kad ne visi pareiškėjai moka pastovų (fiksuotą) nuomos mokestį, o lyginant atitinkamais sezoniniais laikotarpiais išrašytas sąskaitas faktūras su 2020 m. vasario mėnesio sąskaitomis faktūromis, pareiškėjas neturi galimybės atspindėti nuomotojo faktiškai suteiktos ne mažesnės kaip 30 proc. nuolaidos nuomos mokesčiui.

Kaip vieną iš labiausiai dėl COVID-19 sukeltos pandemijos nukentėjusių nuomininkų grupę, susiduriančią su aukščiausiai išdėstyta problema, galėtume paminėti apgyvendinimo paslaugas teikiančias bendroves. Atsižvelgiant į metų laiką (t. y. sezoną), keičiasi šių pareiškėjų grupės vykdomos veiklos apimtis, intensyvumas, o tuo pačiu, nuo to priklauso ir jų pasiekiamos mėnesinės apyvartos. Tai, be kita ko, įprastai lemia bei pagal tai nustatomas ir pagal nuomos sutartis mokėtinas nuomos mokestis. Kaip žinia, sezono metu, t. y. gegužės – rugsėjo mėnesiais, atsižvelgiant į tokių nuomininkų pasiekiamą apyvartą, įprastai nuomos mokestis būna net iki 10 kartų didesnis nei nesezoniniais mėnesiais, t. y. spalio – balandžio mėnesiais. Vadinasi, tokie pareiškėjai, teikdami paraišką bei laikydami Aprašo 13 punkte nurodytų reikalavimų, arba netenka galimybės siekti pilnavertiškos nuomos mokesčio kompensacijos, arba apskritai negali į ją pretenduoti.

Neindividualizuojant kiekvieno galimo skirtingo nuomos mokesčio atvejo, pažymime, kad, ši problema yra aktuali ne tik ribotai pareiškėjų grupei – sezoninės paslaugos sudaro nemažą dalį viso paslaugų teikimo sektoriaus. Be kita ko, kadangi tokie paslaugų sektoriai, kaip apgyvendinimo ar maitinimo, yra ekonomiškai svarbūs sektoriai ir pačiai valstybės ekonomikai, tokių nuomininkų interesų užtikrinimas yra ne mažiau svarbus ir siekiant efektyvesnio valstybės ekonomikos atsigavimo.

Atsižvelgiant į tai, siekiant užtikrinti visų pareiškėjų lygias galimybes, bei norint tikslingai įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir Inovacijų ministerijos ir Lietuvos

Respublikos finansų ministerijos deklaruojamus tikslus, dėl kurių, kaip viena iš tikslų įgyvendinimo priemonių ir buvo priimtas šis Aprašas, t. y. siekiant teikti finansinę paramą labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusioms įmonėms, Investuotojų forumo vertinimu, būtų tikslinga pakoreguoti ir patikslinti bendrąją taisyklę, įtvirtintą Aprašo 13 punkte, atskirai suteikiant galimybę nuomininkams, kurių vykdomai veiklai yra būdingas sezoniškumas, kaip lyginamąją sąskaita teikti ne 2020 m. vasario mėn. sąskaitą, tačiau atitinkamų ankstesnių kalendorinių metų sezoninio mėnesio sąskaitą. Pavyzdžiui, siekiant gauti dalinę nuomos mokesčio kompensaciją už 2020 m. birželio mėn., palyginimui teikti 2019 m. birželio mėn. sąskaitą, o ne 2020 m. vasario mėn. sąskaitą.

Be kita ko, Investuotojų forumas taip pat pažymi, kad tokios nuostatos taip pat yra svarbios siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam asmenų lygybės, nediskriminavimo ir privilegijų neteikimo principui.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra pažymėjęs, kad: (i) konstitucinio asmenų lygybės principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant¹; (ii) konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokio dydžio skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas²; (iii) vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes; pirmiausia turi būti įvertinti asmenų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai³; konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo pažeidimas kartu yra konstitucinių teisingumo, darnios visuomenės imperatyvų, taigi ir konstitucinio teisinės valstybės principo, pažeidimas⁴.

Be to, Projekte numatyta Aprašo pakeitimą, kuriuo siūloma nustatyti, kad „pareiškėjo vykdoma veikla, kuri karantino laikotarpiu buvo arba yra uždrausta ar ribojama, turi būti vykdoma atskirose (su priskirtu unikaliu numeriu) patalpose, dėl kurių kreipiamasi dalinio nuomos mokesčio kompensavimo“ (žr. Projekto 1.2.6 papunktį), Investuotojų forumas vertina kaip nepagrįstą bei taip pat nesuderinamą su asmenų lygybės principu bei teise lygiais pagrindais pasinaudoti Projekte numatyta teise gauti dalinę nuomos mokesčio kompensaciją. Pažymėtina, kad teisė gauti negrąžinamosios formos subsidiją neturi būti priklausoma nuo tos aplinkybės, kad pareiškėjas vykdo veiklą vienokiose ar kitokiose patalpose, t. y. tai, kad pareiškėjo patalpos neturi priskirto unikalaus numerio nereiškia, kad pareiškėjas nenukentėjo (ar nukentėjo mažiau) nuo COVID-19, be to, tokia teisė negali būti apribota vien dėl tos priežasties, kad Priemonės administratorius siekia automatizuoti paraiškų vertinimo sistemą.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta šiame rašte, prašome:

¹ Konstitucinio Teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimas.

² Konstitucinio Teismo 2010 m. gegužės 13 d. nutarimas.

³ Konstitucinio Teismo 2010 m. gegužės 28 d. nutarimas.

⁴ Konstitucinio Teismo 2013 m. balandžio 30 d. nutarimas.

- Pakeisti Aprašo 13 punktą, papildant jį nuostata, kuri suteiktų galimybę pareiškėjams, kurių vykdoma veikla pasižymi sezoniškumu, kaip lyginamąją sąskaitą teikti ne 2020 m. vasario mėn., tačiau atitinkamų kalendorinių metų sezoninio mėnesio sąskaitą. Pavyzdžiui, siekiant gauti dalinę nuomos mokesčio kompensaciją už 2020 m. birželio mėn., palyginimui teikti 2019 m. birželio mėn. sąskaitą, o ne 2020 m. vasario mėn. sąskaitą;
- Nepritarti Projekto 1.2.6, 1.2.9. papunkčiuose išdėstytiems pakeitimams kaip prieštaraujantiems asmenų lygybės principams bei deklaruojamiems Priemonės tikslams.

Pagarbiai,

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė